

Επισκόπηση εξελίξεων Αύγουστος 2018

Δείκτες αφίξεων και εσόδων¹

Αύξηση των αεροπορικών αφίξεων και μείωση των οδικών τον Ιούλιο 2018 έναντι του Ιουλίου 2017:

- στα κυριότερα **αεροδρόμια** καταγράφηκε αύξηση των **διεθνών αφίξεων +9,8%** (+15,1% από την αρχή του έτους). Αύξηση παρατηρήθηκε τόσο στην Αθήνα (+18,1%) όσο και στα περιφερειακά αεροδρόμια (+7,8%), ενώ από την αρχή του έτους οι αντίστοιχες αυξήσεις είναι +21,8% και + 12,8% αντίστοιχα.
- οι **διεθνείς οδικές αφίξεις**, μειώθηκαν κατά **-2,1%**, ενώ από **από την αρχή του έτους** υπάρχει αύξηση **+1,5%**.

Αύξηση των διεθνών αεροπορικών αφίξεων και μείωση των οδικών τον Ιούλιο

Οι αυξημένες αφίξεις αποτυπώνονται και στην **Έρευνα Συνόρων¹** της ΤΤΕ, με την **εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση του Ιουνίου** αυξημένη κατά **+22,3%** σε σχέση με τον Ιούνιο 2017, και τις **ταξιδιωτικές εισπράξεις** κατά **+16,0%**. Οι αντίστοιχες μεταβολές **από την αρχή του έτους** είναι **+19,1%** και **+18,9% αντίστοιχα**. Δηλαδή παρατηρείται σημαντική αύξηση αφίξεων ενώ παραμένει **σταθερή η ΜΚΔ**.

ΤΤΕ: αύξηση αφίξεων και εισπράξεων τον Ιούνιο - με σταθερή ΜΚΔ από την αρχή του έτους

Δείκτες Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης (ΔΚΕ) αγορών μας

Βελτίωση δείχνει ο **ΔΚΕ στις περισσότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού**, και στην πλειονότητά τους κυμαίνεται σε υψηλότερα επίπεδα από τον αντίστοιχο δείκτη του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. Δεδομένου ότι η καταναλωτική εμπιστοσύνη αποτελεί σημαντική παράμετρο για την πραγματοποίηση ταξιδιών αναψυχής, το στοιχείο αυτό δείχνει προοπτικές διατήρησης της ισχυρής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν. Εξαιρέση αποτελούν – οι σημαντικές για την Ελλάδα - αγορές του Βελγίου, της Γαλλίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας που ο αντίστοιχος δείκτης είναι μειωμένος σε σχέση με πέρυσι.

Βελτίωση του ΔΚΕ στις περισσότερες αγορές μας

Εξελίξεις στον ελληνικό τουρισμό

Τον Ιούλιο, οι τιμές των ελληνικών ξενοδοχείων, παρά τις ανοδικές τάσεις, και σύμφωνα με τα στοιχεία της trivago, **κινούνται στους περισσότερους προορισμούς σε ανταγωνιστικά επίπεδα**, συγκρινόμενες με τις τιμές των ξενοδοχειακών μονάδων αντίστοιχων προορισμών του εξωτερικού, παρά τις πολύ υψηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις που υφίσταται το ελληνικό ξενοδοχειακό προϊόν σε σχέση με το αντίστοιχο προϊόν των άμεσα ανταγωνιστικών προορισμών (βλ. [εδώ](#), κεφ. 5). Εξαιρέση αποτελούν η **Μύκονος και η Σαντορίνη που έχουν πλέον καθιερωθεί διεθνώς ως προορισμοί υψηλής δαπάνης** και αντλούν την πελατεία τους από τις υψηλότερες εισοδηματικές τάξεις διεθνώς. Οι **3 κυριότερες αγορές της Ελλάδας ήταν η Ιταλία, η Βρετανία και η Γερμανία** ενώ οι **κυριότεροι προορισμοί ήταν η Αθήνα, η Μύκονος και η Σαντορίνη**. Για την **ελληνική αγορά, πολύ δημοφιλείς προορισμοί ήταν η Αθήνα, η Σκιάθος, η Ίος, η Πάρος και τα Χανιά**.

Οι τιμές των ελληνικών ξενοδοχείων σε διεθνώς ανταγωνιστικά επίπεδα παρά την υψηλότερη φορολογία

Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Γερμανία οι 3 κύριες αγορές των ελληνικών ξενοδοχείων τον Ιούλιο

¹ Λόγω της διαφορετικής μεθοδολογίας που ακολουθείται για την συλλογή διοικητικών στοιχείων και της δειγματοληψίας της Έρευνας Συνόρων (ΕΣ) της ΤΤΕ, τα διοικητικά στοιχεία δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα μεταξύ τους, ούτε με αυτά της ΕΣ - βλ. σημείωση στην σελ. 3 του Δελτίου καθώς και [εδώ](#) για λεπτομέρειες.

Εξελίξεις στον τουρισμό διεθνώς

Σουηδικό δικαστήριο απαγόρευσε στην Booking.com να επιβάλει ρήτρες parity στα συμβόλαιά της με τα ξενοδοχεία της χώρας. Με τις ρήτρες αυτές η Booking.com απαγορεύει στα αντισυμβαλλόμενα ξενοδοχεία να προσφέρουν καλύτερους όρους στην ιστοσελίδα τους σε σχέση με αυτούς που προσφέρουν στην Booking. Παρόμοιες αποφάσεις δικαστηρίων έχουν εκδοθεί και σε Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία.

Απαγόρευση της ρήτρας parity στα συμβόλαια της Booking από δικαστήριο στην Σουηδία

Ενώ συμπληρώνονται δέκα χρόνια λειτουργίας της **Airbnb**, **διάφορες χώρες εντείνουν τον έλεγχο λειτουργίας της πλατφόρμας καθώς και άλλων παρόμοιων πλατφορμών**. Για παράδειγμα, η Νέα Υόρκη επέβαλε στην Airbnb να δίνει τα στοιχεία των οικοδεσποτών με τους οποίους συνεργάζεται προκειμένου να εντοπισθούν παράνομα ξενοδοχεία. Επίσης, στην Ισπανία, εξετάζεται η υπαγωγή των ενοικιαζομένων σπιτιών σε μητρώο εθνικής εμπέλειας, με ενιαία κριτήρια στην τουριστική μίσθωση σπιτιών με διπλό στόχο: αφενός τον έλεγχο του προϊόντος και αφετέρου την αντιμετώπιση του οικιστικού προβλήματος που έχει δημιουργηθεί σε διάφορες περιοχές. Τέλος, ο Δήμος της Μαδρίτης ανακοίνωσε ένα πλαίσιο λειτουργίας με το οποίο οι τουριστικές μισθώσεις στο κέντρο της πόλης αφενός θα ελέγχονται αφετέρου θα μπορούν να λάβουν χώρα μόνο σε οικήματα με ανεξάρτητη είσοδο και χωλ μετά την είσοδο του κτιρίου και πριν την είσοδο του καταλύματος.

Εντείνεται διεθνώς ο έλεγχος της λειτουργίας πλατφορμών τύπου Airbnb από κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις.

Η μακροοικονομική προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας

Βελτίωση παρουσιάζει ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI), που ανήλθε στο 105,3 τον Ιούλιο 2018, από 93,4 τον Μάιο του 2017. Παράλληλα, μετά την S&P και η Fitch αναβάθμισε την πιστοληπτική διαβάθμιση της **Ελλάδος κατά 2 βαθμίδες στο BB-** με προοπτική σταθερή, από B με προοπτική θετική. Παρόλα αυτά, η συναλλαγματική κρίση στην Τουρκία και οι ανησυχίες για την εξέλιξη της οικονομικής και ιδιαίτερα της δημοσιονομικής πολιτικής και του κόστους δανεισμού στην Ιταλία, επηρέασαν αυξητικά τις αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να διαμορφώνεται και πάλι άνω του 4,15%.

Παρά τη βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος (ESI) και την αναβάθμιση και από Fitch σε BB-, οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων ανήλθαν άνω του 4,15% λόγω των εξελίξεων σε Τουρκία και Ιταλία.

Θετικά εξελίσσονται οι μακροοικονομικοί δείκτες της ελληνικής οικονομίας καθώς και της δημοσιονομικής προσαρμογής. Αναφορικά με τους πρώτους αξιολογούμενους είναι η αύξηση των καθαρών εξαγωγών, παρά την συνεχιζόμενη αύξηση των εισαγωγών, καθώς και η αύξηση του όγκου αδειών οικοδομών. Επίσης, υπάρχει νέα βελτίωση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο -49,9 τον Ιούλιο 2018, από -69,7 τον Μάιο του 2017.

Αύξηση καθαρών εξαγωγών, όγκου αδειών οικοδομών και δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Σχετικά με την **δημοσιονομική προσαρμογή**, εκτιμάται πτώση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ σε δημοσιονομική βάση κατά -1,5% το 2018 και αύξηση των εσόδων της κατά 0,5%. Αν επιβεβαιωθούν αυτές οι εκτιμήσεις, **το ΠΠΓΚ σε δημοσιονομική βάση θα υπερβεί τους στόχους** του Προϋπολογισμού (3,82% του ΑΕΠ) και του Μνημονίου (3,5%) για το 2018, και πιθανόν να ανέλθει στο 4,9% του ΑΕΠ.

Με βάση τα μέχρι στιγμής δεδομένα, το ΠΠΓΚ αναμένεται να υπερβεί τους στόχους Προϋπολογισμού και 3ου Μνημονίου.

Σε αυτό το πλαίσιο, η υστέρηση εσόδων από τον ΦΠΑ λοιπών προϊόντων δείχνει **έξαρση των μη καταγεγραμμένων συναλλαγών**.

Έξαρση μη καταγεγραμμένων συναλλαγών